

የገንዘብ ሚኒስቴር

MINISTRY OF FINANCE

ሕገ-ወጥ ዕቃን የሚመለከት መረጃ አሰጣጥ፣ አመዘጋገብ፣ አያያዝ እና የወርታ ክፍያ ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 1042/2017

Directive Number 1042/2025

A Directive to Establish Procedures for provision of Information about Illegal Goods, Registration, Maintenance and Payment of Reward

**ጥር 2017 ዓ.ም
January 2025**

<p>ሕገ-ወጥ ዕቃን የሚመለከት መረጃ አሰጣጥ፣ አመዘጋገብ፣ አያያዝ እና የወሮታ ክፍያን ለመወሰን የወጣ መመሪያ</p>	<p>A Directive to Establish Procedures for provision of Information about Illegal Goods, Registration, Maintenance and Payment of Reward</p>
<p>የኮንትራባንድ፣ የንግድ ማጭበርበር፣ የከበሩ ማዕድናት እና የሕገ-ወጥ ገንዘብ ዝውውር ወንጀል ከጊዜ ወደ ጊዜ መበራከትና መወሰሰብ በሕጋዊ የንግድ እንቅስቃሴ፣ በመንግሥት ገቢ እንዲሁም በህብረተሰቡ ጤና ላይ አደጋ እያስከተለ በመምጣቱ ይህንን ህገ-ወጥ ድርጊት ውጤታማ በሆነ መንገድ ለመከላከልና ለመቆጣጠር የህብረተሰቡን ተሳትፎ ማሳደግ እንዲሁም ወንጀሉን በመከላከልና በመቆጣጠር ሂደት የተጨባጭ መረጃ ምንጭን ማስፋት አስፈላጊ በመሆኑና ለዚህም አስተዋፅዖ የሚያደርጉ አካላት የዜግነት ግዴታቸውን ስለተወጡ ከሚሰጣቸው እውቅና በተጨማሪ ለሚያደርጉት ተሳትፎ ማበረታቻ መስጠት በማስፈለጉ፤</p> <p>የሕገ-ወጥ ዕቃ የመረጃ አሰጣጥ፣ አያያዝ፣ አመዘጋገብና የወሮታ ክፍያ አፈፃፀም ግልፅነትና ተጠያቂነት እንዲኖረው ለማድረግ፣ የወሮታ ክፍያውን መጠን ለመወሰን፣ የወሮታ ክፍያውን ተፈፃሚ ለማድረግ መሟላት የሚገባቸውን ቅድመ ሁኔታዎች ግልጽ ማድረግ እና አፈጻጸሙ ከጉምሩክ አዋጅ ጋር የተጣጣመ እንዲሆን ማድረግ በማስፈለጉ፤</p> <p>የገንዘብ ሚኒስቴር በጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 859/2006 (እንደተሻሻለ) አንቀፅ 133 (3) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል።</p>	<p>WHEREAS, it has become necessary to reward citizens, in addition to the recognition to be given to them for fulfilling their responsibilities of citizenship, who are assisting the Government in its effort to widen the sources of reliable information to prevent and control the increase from time to time and complexity of contraband goods, fraudulent trading, illegal movement of precious stones and cash which have affected the formal business, government revenue and public health;</p> <p>WHEREAS, it is necessary to develop a system for provision, maintenance and recording of information and introduce transparency and accountability in payment of reward as well as develop clear preconditions for determining the amount of reward and make it consistent with the Customs Proclamation;</p> <p>NOW THEREFORE, the Ministry of Finance, in accordance with the power vested in it under Article 133(3) of the Customs Proclamation No. 859/2014 (as amended), have issued this Directive.</p>
<p>ክፍል አንድ ጠቅላላ</p>	<p>SECTION ONE GENERAL</p>
<p>1. አጭር ርዕስ</p> <p>ይህ መመሪያ “ሕገ-ወጥ ዕቃን የሚመለከት መረጃ አሰጣጥ፣ አመዘጋገብ፣ አያያዝ እና የወሮታ ክፍያን አፈጻጸም ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 1042/2017” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።</p>	<p>1. Short Title</p> <p>This Directive may be cited as “A Directive to provide a system for provision, maintenance and recording of information on illegal trade and payment of reward No. 1042/2025.”</p>
<p>2. ትርጓሜ</p> <p>የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ፡</p> <p>1) “ሕገ ወጥ ዕቃ” ማለት የጉምሩክ ሕግን ወይም ሌሎች ኮሚሽኑ፤</p>	<p>2. Definitions</p> <p>Unless the context otherwise requires, in this Directive:</p> <p>1) “Illegal good” means good which in violation of the Customs laws or other laws enforced by the</p>

<p>የሚያስፈልጋቸውን ህጎች በመተላለፍ ቀረጥ ሳይከፈልበት ወደ አገር የገባ ወይም ከአገር የሚወጣ ወይም በቀረጥና ታክስ ማበረታቻ ወደአገር ከገባ በኋላ መብቱ ለሌለው ሰው የተላለፈ ወይም በህግ የተከለከለ ወይም ገደብ የተደረገበት ወይም፣ በቱሪስት ስም በጊዜያዊነት ወደ ሀገር ገብቶ በተፈቀደለት ጊዜ ገደብ ውስጥ ተመልሶ ከሀገር ያልወጣ፣ ሕግን በመተላለፍ በግለሰብ/በድርጅት ስም በሕገ ወጥ መንገድ የተከማቸ ወይም ሲዘዋወር የተገኘ የውጭ አገር እና የኢትዮጵያ ገንዘብ፣ እንዲሁም የከበሩ ማዕድናትን ይጨምራል።</p> <p>2) “ጠቋሚ” ማለት ሕገ-ወጥ ዕቃ ስለመኖሩ ለኮሚሽኑ ጥቆማ የሚሰጥ እና ማንነቱ በሚስጠር የሚጠበቅ ሰው ነው።</p> <p>3) “ጥቆማ” ማለት ለገምጋሜ ኮሚሽን ስለሕገ-ወጥ ዕቃ የሚቀርብ እና እውነተኛ መሆኑ የተረጋገጠ መረጃ ነው።</p> <p>4) “የጥቆማ ባህር መዝገብ” ማለት ማንኛውም ለኮሚሽኑ የሚቀርብ ጥቆማ በጠቋሚው ስም፣ በጥቆማው አይነት፣ በቀንና በተራ ቁጥር ቅደም ተከተል ተለይቶ የሚመዘገብበት መዝገብ ሲሆን፣ በማንኛውም ወይም በኤሌክትሮኒክ ዘዴ መረጃ የሚያዘገቡት ሊሆን ይችላል።</p> <p>5) “የተረጋገጠ ጥቆማ” ማለት ከጠቋሚ የተሰጠው ጥቆማ ተተንትኖ በተወሰደ እርምጃ የተገኘ ውጤት ከተሰጠው ጥቆማ ጋር ሲመሳከር ግኝቱና መረጃው ተመሳሳይ ሆኖ የተገኘ ጥቆማ ነው።</p> <p>6) “የጥቆማ ቅፅ” ማለት በቅደም ተከተል የሚገለፅ የጥራዝ ቁጥር እና የቅፅ ቁጥር ያለውና የተረጋገጠ ጥቆማ እና የጥቆማው ውጤት የሚመዘገብበት ቅፅ ሲሆን በማንኛውም ወይም በኤሌክትሮኒክ ምዝገባ ሥርዓት የሚከናወን ሊሆን ይችላል።</p> <p>7) “ምስጢራዊ የጠቋሚ መለያ (ኮድ)” ማለት በኮሚሽኑ ለጠቋሚ የሚሰጥ ምስጢራዊ መለያ ቁጥር ወይም ስም ነው።</p> <p>8) “ያኻ” ማለት ሕገ-ወጥ ዕቃን በቁጥጥር ስር አውሎ ለኮሚሽኑ ያስረከበ የህግ አስከፊ አካል ሆኖ ሚሊሻን ያካትታል።</p> <p>9) “የወርቃ ክፍያ” ማለት የተረጋገጠ</p>	<p>Commission entered into Ethiopia or exported outside of Ethiopia without payment of duties or transferred to a person without privileges after being imported using tax and duty incentives or legally prohibited or restricted or temporarily imported into Ethiopia in the name of a tourist but not reexported within the time period specified, foreign currency, Ethiopian birr or precious stones accumulated or in circulation by a person or organization in violation of laws;</p> <p>2) “Whistleblower” means a person who informs the Commission about existence of illegal goods and whose identity is kept confidential;</p> <p>3) “Information” means an information about illegal goods provided to the Commission and proved to be true.</p> <p>4) “Information Registry” means a registry in which the information provided to the Commission recorded by the name of whistleblower, the type of information, date and item number in sequential order and can be manual or in an electronic form;</p> <p>5) “Verified Information” means an information when compared with the findings based on the measures taken after analyzing the information is found to be similar;</p> <p>6) “Information Form” means a form with a book and a form with serial number in which verified Information and the results shall be recorded which can be prepared in manual and electronic form“</p> <p>7) Confidential Whistleblower Code” means a confidential code or name given by the Commission to whistleblowers;</p> <p>8) “Law Enforcement Officer” means a law enforcement officer or militia who seizes illegal goods and handover such goods to the Commission;</p> <p>9) “Reward Payment” means a reward paid in accordance with this Directive to a whistleblower</p>
--	--

<p>ጥቆማ ላቀረበ ወይም ሕገ-ወጥ ዕቃ ለያዘ ሰው በዚህ መመሪያ መሰረት የሚፈጸም ክፍያ ነው።</p> <p>10) “የጉምሩክ መተላለፊያ መስመር” ማለት በጉምሩክ ቁጥጥር ሥር ያለ ገቢ፣ ወጭ ወይም ተላላፊ ዕቃ እንዲጓጓዝበት በኮሚሽኑ በህግ የተወሰነ ማናቸውም መንገድ ነው።</p> <p>11) የህዝብ መገበያዎ ቦታ” ማለት በአካባቢው ህብረተሰብ በተለምዶ ግብይት የሚከናወንበት ክፍት የመገበያዎ ቦታ ነው።</p> <p>12) “ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት” በፍትሐብሔር ህግ ቁጥር 1792 እና 1793 የተሰጠው ትርጉም ይኖረዋል።</p> <p>13) “የመጨረሻ ውሳኔ ያገኘ” ማለት ህገ-ወጥ ዕቃ ላይ በኮሚሽኑ ውሳኔ የተሰጠበትና በየደረጃው በተዋቀረው አስተዳደራዊ ውሳኔ ሰጪ አካል ወይም በየትኛውም ፍርድ ቤት ውሳኔ ያገኘ ሆኖ በቀጣይ ይግባኝ ሊቀርብበት የማይችል ጉዳይ ነው።</p> <p>14) “ሚኒስቴር” ማለት የገንዘብ ሚኒስቴር ነው።</p> <p>15) “ኮሚሽን” ማለት የጉምሩክ ኮሚሽን ነው።</p> <p>16) “አዋጅ” ማለት የጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 859/2006 (እንደተሻሻለ) ነው።</p> <p>17) “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው ሰው ነው።</p> <p>18) በዚህ መመሪያ ትርጉም ያልተሰጣቸው ሌሎች ቃላትና ሐረጎች በጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 859/2006 (እንደተሻሻለ) እና በጉምሩክ ደንብ ቁጥር 518/2014 ላይ የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ።</p>	<p>who provided Verified Information or to a Law Enforcement Officer;</p> <p>10) “Customs Route” means any route under the customs control designated as such by the Commission through which import, export and transit goods are transported;</p> <p>11) “Public Market” means an open market which is customarily known by the community as a place where marketing is carried out;</p> <p>12) “Force Majeure” has the meaning given to it under Articles 1792 and 1793 of the Civil Code of Ethiopia;</p> <p>13) “Final Decision” means a decision made by the Commission on illegal goods which has been reviewed by administrative quasi-judicial organs or by any court and is not appealable;</p> <p>14) “Minister” means the Minister of Finance;</p> <p>15) “Commission” means the Customs Commission;</p> <p>16) “Proclamation” means the Customs Proclamation No. 859/2006;</p> <p>17) “Person” means natural or legal person;</p> <p>18) Words and phrases that are not defined herein shall have the meanings ascribed to them under the Customs Proclamation No. 859/2014 (as amended) and the Customs Regulations No.518/2022.</p>
<p>3. ዓላማ</p> <p>የዚህ መመሪያ አላማ የኮንትራባንድ፣ የክበሩ ማዕድናት እና የገንዘብ ሕገ-ወጥ ዝውውርን በመከላከል ረገድ ተሳትፎ ለሚያደርጉ አካላት ማበረታቻ በመስጠት የህብረተሰቡን ተሳትፎ ማሳደግ እና ወንጀሉን በብቃት መከላከል ማስቻል ነው።</p>	<p>3. Objective</p> <p>The objective of this Directive is to effectively prevent crime by enhancing public participation through provision of incentives to persons who participate in the prevention of contraband and illegal movement of precious stones and money.</p>
<p>4. የተፈጻሚነት ወሰን</p> <p>ይህ መመሪያ የጉምሩክ ህግን በመተላለፍ የሚፈጸምን ህገ-ወጥ ድርጊት የሚመለከት ጥቆማ አቀራረብ፣ አመዘግጠን፣ አያያዝ እንዲሁም ተይዞ ርክክብ በተደረገበት ህገ-ወጥ ዕቃ ላይ የሚከፈልን ወርቃ</p>	<p>4. Scope of Application</p> <p>This Directive shall apply to provision of information on acts of crime in violation of the customs laws and its recording, maintenance as well as reward payable on</p>

<p>በሚመለከት ተፈጻሚ ይሆናል።</p>	<p>delivery of goods which are the subject of the crime.</p>
<p>ክፍል ሁለት የሕገ-ወጥ ዕቃ ጥቆማ አቀራረብ፣ አመዘጋገብና የጥቆማ ትክክለኛነት የሚረጋገጥበት ሂደት</p>	<p>SECTION TWO Provision of Information, Recording and Process of Verification of Information</p>
<p>5. መርህ</p> <p>በአገሪቱ በየትኛውም ስፍራ ሕገ-ወጥ ዕቃ ወይም በቀረጥ ነጻ ወይም በቀረጥና ታክስ ማበረታቻ ወደ አገር ውስጥ ገብቶ ከታለመለት ዓላማ ውጭ የዋለ ዕቃ ስለመኖሩ የሚያውቅ ማንኛውም ሰው ለኮሚሽኑ ወይም ለሕግ አስከፊ አካል ማሳወቅ አለበት።</p>	<p>5. Principle</p> <p>Any Person who is aware that illegal goods or goods imported duty free are stored and goods imported under tax incentives are used for purposes other than for which it is imported in any part of the country has the obligation to report to the Commission or law enforcement agencies.</p>
<p>6. የጥቆማ አቀራረብ እና አመዘጋገብ ሥርዓት</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ማንኛውም ጠቋሚ ጥቆማውን በአካል፣ በጽሁፍ፣ በስልክ ወይም በኤሌክትሮኒክ አማራጭ ሊያቀርብ ይችላል። 2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) በስልክ ወይም በአጭር የፅሁፍ መልዕክት ዘዴ መረጃ የሰጠ ጠቋሚ መረጃውን በሰጠበት እሳት ስለ ማንነቱን የሚገልፁ ህጋዊ ማስረጃዎችን መረጃውን ለተቀበለው አካል በኤሌክትሮኒክ ዘዴ ማስተላለፍ አለበት። 3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ጥቆማ በስልክ ወይም በአጭር የፅሁፍ መልዕክት ዘዴ ያቀረበ ጠቋሚ በአስራ አምስት የሥራ ቀናት ውስጥ በአካል ቀርቦ የጥቆማ ቅጽ መሙላት አለበት። 4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) የተደነገገው ቢኖርም ከአቅም በላይ የሆነ ችግር ሲያጋጥም ችግሩ በተወገደ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ቀርቦ ቅጹን መሙላት አለበት። 5) ማንኛውንም ጥቆማ መሰረት በማድረግ እርምጃ ከመወሰዱ በፊት ዝርዝር መረጃው በባህር መዝገብ ወይም ኮሚሽኑ ለዚህ ተግባር ባዘጋጀው የቴክኖሎጂ ስርዓት መመዝገብ ይኖርበታል። 6) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (5) የተደነገገው ቢኖርም የተጠቆመው ህገ-ወጥ ዕቃ አስቸኳይ እርምጃ ሊወሰድበት የሚገባ መሆኑ ከታመነበት እርምጃ ከተወሰደ በኋላ በባህር መዝገብ ወይም ኮሚሽኑ ለዚህ ተግባር 	<p>6. Procedures for Submission of Information and Recording</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Any Whistleblower may provide information physically, by telephone or electronic means. 2) A Whistleblower who provided information through telephone or short message in accordance with sub-article (1) of this Article shall also electronically provide to an entity which received the information, legal documents ascertaining the identity of the person. 3) A Whistleblower who provided information through telephone or short message in accordance with sub article (2) of this Article shall within 15 days fill the Information Form by physically appearing. 4) Notwithstanding the provisions of sub-article (3) of this Article in cases of Force Majeure the person shall fill the form within one month of the elimination of the Force Majeure. 5) Detailed information shall be recorded in the Information Registry or in the system of technology prepared by the Commission for such purposes before any action is taken. 6) Notwithstanding the provisions of sub-article (5) of this Article if it se beleived that immediate measure has to be taken on the illegal good on

<p>ባዘጋጀው ቴክኖሎጂ ስርዓት ሊመዘገብ ይችላል።</p> <p>7) በቀረበው ጥቆማ መሠረት ሕገ-ወጥ ዕቃው በቁጥጥር ስር ከዋለ በቁጥጥር ስር መዋሉን እና ገቢ መደረጉን በማረጋገጥ ጥቆማው በኮሚሽኑ የጥቆማ ቅጽ ላይ እንዲመዘገብ በማድረግ ዋናው የጥቆማ ቅጽ ቅጅ ለጠቋሚው ይሰጣል።</p>	<p>which information is provided the information can be recorded in the Information Registry or in the system of technology prepared by the Commission after the action is taken.</p> <p>7) If the illegal good has been seized in accordance with the Information, the fact that the good has been seized and delivered has to be recorded in the Information Form of the Commission and a copy shall be provided to the Whistleblower.</p>
<p>7. የጥቆማ መዘገብ፣ የጥቆማ መቀበያ ቅፅ እና የወሮታ ክፍያ መጠየቂያ ቅፅ</p> <p>1) የጥቆማ መቀበያ መዘገብ ይዘት</p> <ul style="list-style-type: none"> ሀ) ጥቆማ የቀረበበት ቀንና ሰዓት፤ ለ) የጠቋሚ ኮድ፤ ሐ) የጥቆማው ዝርዝር ሁኔታ እና ዓይነት፤ መ) ጥቆማውን የተቀበለ ባለሙያ ወይም ኃላፊ ስምና ፊርማ፤ ሠ) የጠቋሚ ስምና ፊርማ፤ መያዝ አለበት። <p>2) የጥቆማ መቀበያ ቅፅ ይዘት</p> <ul style="list-style-type: none"> ሀ) የጠቋሚው ሙሉ ስምና አድራሻ፤ ለ) ጥቆማው የቀረበበት ቦታ፣ ቀንና ሰዓት፤ ሐ) የጠቋሚ መለያ ኮድ (ምስጢር ቁጥር /ስም)፤ መ) ጥቆማው የቀረበበት ዘዴ፣ የጥቆማውን ዓይነት እና ጭብጥ በአጭሩ፤ ሠ) የጥቆማ ተቀባይ፣ አረጋጋጭ እና አፅዳቂ ኃላፊ ስም፣ ፊርማ እና ቀን፤ ረ) የተመዘገበበት የባህር መዘገብ ቁጥር፤ ሰ) በቀረበው ጥቆማ መሠረት የተገኘ ውጤት መግለጫ እና ዕቃው ገቢ የተደረገበት ሞዴል ሴሪ ቁጥር፤ ሸ) ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች እንደሁኔታው ሊካተቱ ይችላሉ። <p>3) የጠቋሚና የያዥ ወሮታ ክፍያ መጠየቂያ ቅጽ ይዘት</p> <ul style="list-style-type: none"> ሀ) የጠቋሚ መለያ ኮድ (ምስጢር ቁጥር/ስም)፤ ለ) የያዥ ስም ወይም ተቋም፤ ሐ) ገቢ የተደረገበት ሞዴል ሴሪ ቁጥር፤ 	<p>7. Information Registry, Information Form and Reward Application Form</p> <p>1) Contents of the Information Registry:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) The date and time in which the Information was submitted; (b) Code of the Whistleblower; (c) The details of the Information and type; (d) The name and signature of the officer who received the Information; (e) The name and Signature of the Whistleblower. <p>2) Contents of the Information Form:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) the name and address of the Whistleblower; (b) the place, date and time in which the Information was provided; (c) The Whistleblower's Identification Code (secret code/name); (d) The method in which the information was provided, type and issues in short; (e) The name and signature of the person who received and attested the Information and its date; (f) The Information Registry in which it is registered; (g) The findings resulting from the Information and the serial number of the delivery note of the good; (h) Other necessary information, as may be required. <p>3) The Contents of the application form for Reward to</p>

<p>መ) በቀረበው ጥቆማ መሠረት የተገኘ ውጤት መግለጫ፤</p> <p>ሠ) ቅፁን የሞላው ባለሙያ ስም፣ ፊርማ እና ቀን፤</p> <p>ረ) የክፍያ ትዕዛዝ የሰጠ ኃላፊ ስም፣ ፊርማ እና ቀን፤</p> <p>ሰ) ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች እንደ ሁኔታው ሊካተቱ ይችላሉ።</p>	<p>be paid to Whistleblowers and Law Enforcement Officers:-</p> <p>(a) The Identification Code of the Whistleblower (Secret Code/name);</p> <p>(b) The name of the Law Enforcement Officer or Institution</p> <p>(c) The serial number of the delivery note</p> <p>(d) Description of the findings based on the Information</p> <p>(e) The name and signature of the person who filled the form and the date</p> <p>(f) The name and signature of the person who authorized payment and the date</p> <p>(g) Other information as may be necessary.</p>
<p>8. ጥቆማ ስለመቀበል</p> <p>1) በዚህ መመሪያ መሠረት ወርታ የሚከፈልበት ጥቆማን ተቀብሎ የሚመዘግበው የጉምሩክ ኢንተለጅንስ የስራ ክፍል ብቻ ይሆናል።</p> <p>2) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) ድንጋጌ ቢኖርም ሕግ አስከፊ አካላት ጥቆማ ሊቀበሉ ይችላሉ። ሆኖም የተቀበሉትን ጥቆማ ዝርዝር መረጃ በ24 ሰዓት ውስጥ ለኮሚሽኑ የኢንተለጅንስ ስራ ክፍል የማሳወቅ ግዴታ አለባቸው።</p>	<p>8. Receiving Information</p> <p>1) Information that is eligible for reward in accordance with this directive shall only be delivered to the Customs Intelligence Unit.</p> <p>2) Notwithstanding the provisions of sub-article 1 of this Article law enforcement agencies may receive Information. However, shall within twenty-four hours provide detailed information to the Customs Intelligence Unit.</p>
<p>9. የጥቆማ ምስጢራዊነት አጠባበቅ</p> <p>1) በሕገ-ወጥ ዕቃ ላይ የሚሰጥ ማንኛውም ጥቆማ እና የጠቋሚው ማንነት ከሚመለከተው የኮሚሽኑ ሠራተኛ ወይም ኃላፊ በስተቀር ከማናቸውም ሰው ወይም አካል ምስጢራዊ ሆኖ ይጠበቃል።</p> <p>2) ማንኛውም የኮሚሽኑ ሠራተኛ ወይም ኃላፊ የተቀበለውን ጥቆማ መረጃ በጽሁፍ፣ በቃል ወይም በሌላ በማናቸውም ዘዴ ለማይመለከተው ሰው አሳልፎ የሰጠ ወይም ምስጢራዊነቱን ያባከነ እንደሆነ አግባብ ባለው የወንጀል ህግ መጠየቁ እንደተጠበቀ ሆኖ በኮሚሽኑ ሰራተኞች አስተዳደር ደንብ መሰረት ተጠያቂ እንዲሆን ይደረጋል።</p> <p>3) ከጉምሩክ ኢንተለጅንስ የስራ ክፍል የሚመለከተው ባለሙያ ወይም ኃላፊ</p>	<p>9. Maintenance of Confidentiality of Information</p> <p>1) The Information on Illegal Goods and identity of the Whistleblower shall be kept confidential from any person or institution other than the staff and Officers of the Commission.</p> <p>2) A staff or officer of the Commission who provided or leaked the information it receives orally, in writing or in any other form to a person who has no mandate to receive such information shall in addition to being liable under criminal law be accountable under the Commission’s Staff Regulations;</p> <p>3) The concerned staff or officer of the Customs</p>

<p>ጠቋሚውን የሚለይበት እና ከጠቋሚው ጋር ለሚኖረው ማናቸውም ግንኙነት ምስጢራዊ የጠቋሚ ልዩ መለያ ቁጥር ወይም ስም ይሰጣል።</p>	<p>Intelligence Unit shall assign secret Whistleblower code or name to the Whistleblower which can be used to identify the Whistleblower and make communications with the same.</p>
<p>10. የጥቆማን ትክክለኛነት ስለማረጋገጥ</p> <p>1) ለኮሚሽኑ የቀረበው ጥቆማ በሚከተሉት ዘዴዎች ትክክለኛነቱ ይረጋገጣል፡-</p> <ul style="list-style-type: none"> ሀ) ጥቆማ የቀረበበት ዕቃ የኮንትራባንድ ዕቃ በሚሆንበት ጊዜ የተያዘው ሕገ-ወጥ ዕቃ ከቀረበው ጥቆማ ጋር ተመሳክሮ ተመሳሳይ ሆኖ ሲገኝ፤ ለ) የቀረበው ጥቆማ የአገላለፅ ልዩነትን ወይም መግለጫ ያልቀረበበት ዕቃ የሆነ እንደሆነ የተገኘው ልዩነት ከቀረበው ጥቆማ ጋር ተመሳክሮ ተመሳሳይ ሆኖ ሲገኝ፤ ሐ) የቀረበው ጥቆማ በቀረጥ ነፃ ማበረታቻ ወይም በቱሪስት ስም በጊዜያዊነት የገባ ዕቃ ላይ የሆነ እንደሆነ እርምጃ ተወስዶ የተገኘው ውጤት ከቀረበው ጥቆማ ጋር ተመሳክሮ ተመሳሳይ ሲሆን፤ መ) የቀረበው ጥቆማ የኢትዮጵያ ብር ናት ወይም የውጭ ሀገር ገንዘብ በህግ ከተፈቀደ መጠን በላይ ወደ አገር ውስጥ ሲገባ ወይም ሲወጣ እንደሆነ እርምጃ ተወስዶ የተገኘው ውጤት ከተሰጠው ጥቆማ ጋር ተመሳክሮ ተመሳሳይ ሲሆን፤ ረ) የቀረበው ጥቆማ የክበሩ ማዕድናትን የተመለከተ እንደሆነ እርምጃ ተወስዶ የተገኘው ውጤት ከተሰጠው ጥቆማ ጋር ተመሳክሮ ተመሳሳይ ሲሆን፤ <p>2) ለኮሚሽኑ የቀረበው ጥቆማ የቀረበበት ሕገ-ወጥ ዕቃ በኮሚሽኑ ገቢ ካልተደረገ ወይም በጥቆማው መሠረት ተጨማሪ የጉምሩክ ቀረጥና ታክስ ልዩነት ካልተገኘ ወይም በቀረበው ጥቆማ መሠረት በተወሰደው እርምጃ የተገኘ ውጤት ከሌለ ጥቆማው በመዘገብ የተመዘገበ ቢሆንም በኮሚሽኑ የጥቆማ ቅፅ አይሞላም፤ የወርታ ክፍያ ሊጠየቅበትም አይችልም።</p>	<p>10. Verification of Information</p> <p>1) The Information received by the Commission shall be verified using the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Where the information is about contraband goods; if the goods seized compared with the information received are similar; (b) Where the information received is about misdeclaration or undeclared goods the finding is similar with the Information; (c) Where the Information relates to the use of goods imported duty free or goods temporarily imported as tourist goods; if the results achieved due to measures taken is similar with the Information; (d) Where the Information relates to the Ethiopian Birr or foreign currency imported or exported above the limit allowed; if the results achieved due to measures taken is similar with the Information; (e) Where the Information relates to precious metals; if the results achieved due to measures taken is similar with the Information. <p>2) The Information shall not be recorded on the Information Form despite the fact that the Information has been registered on the Information Registry and no reward shall be paid; if the illegal goods about which Information was provided were not seized or additional customs duties and taxes were not collected or no result achieved as a result of the Information.</p>
<p>11. ጥቆማ ውድቅ የሚደረግባቸው ምክንያቶች</p> <p>1) ለዚህ መመሪያ አፈፃፀም ሲባል ከሚከተሉት</p>	<p>11. Reasons for Rejecting Information</p> <p>1) Information provided in connection with the</p>

<p>ሁኔታዎች ጋር በተያያዘ የሚቀርብ ጥቆማ ተቀባይነት የለውም ።</p> <p>ሀ. ሕገ-ወጥ ዕቃ የሚገኝበት ቦታ በህዝብ መገበያያ ቦታ ከሆነ፤</p> <p>ለ. ኮሚሽኑ ስለሕገ-ወጥ ዕቃው አስቀድሞ መረጃ ያለው እንደሆነ ወይም በሌላ ጠቋሚ አስቀድሞ መረጃ የቀረበበት እንደሆነ፤</p> <p>ሐ. በበቂ ማስረጃ ወይም መረጃ ተደገፎ ያልቀረበ ጥቆማ የሆነ እንደሆነ፤</p> <p>መ. በዚህ መመሪያ አንቀጽ 7 ክንድስ አንቀጽ (1) እስከ (7) በተገለፀው አግባብ ያልተመዘገበ ጥቆማ እና በኮሚሽኑ የጥቆማ ቅፅ ላይ ያልተሞላ ከሆነ፤</p> <p>ሠ. በዚህ መመሪያ አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ለኮሚሽኑ ያልቀረበ ጥቆማ፤</p> <p>ረ. በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ህጋዊ ምንዛሪ የሌለው የውጭ ሀገር ገንዘብ ከሆነ፤</p> <p>2) ኮሚሽኑ ከጠቋሚው የቀረበውን መረጃ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት ካልተቀበለው በአስራ አምስት የሥራ ቀናት ውስጥ ጥቆማው ተቀባይነት ያጣበትን ምክንያት በመግለጽ ለጠቋሚው በጽሁፍ ያሳውቃል።</p> <p>3) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ድንጋጌ ቢኖርም፤ ኮሚሽኑ ስለ ሕገ-ወጥ ዕቃ መረጃ ሚስጥራዊነት አጠባበቅ ሲባል ጥቆማው ተቀባይነት ያጣበትን ምክንያት ምላሽ ከአርምጃ አወሳሰድ በኋላ ሊሰጥ ይችላል።</p>	<p>following shall be rejected:</p> <p>(a) If the illegal goods are found in Public Market;</p> <p>(b) If the Commission has prior information about the illegal good or another Whistleblower has earlier provided the Information;</p> <p>(c) If the Information is not substantiated with sufficient evidence;</p> <p>(d) If the Information is not registered and recorded in the Information Form in accordance with sub-articles 1-7 of Article 7 of this Directive;</p> <p>(e) The Information is not submitted in accordance with sub-article 2 of Article of this Directive;</p> <p>(f) If the foreign currency is not convertible under the Guidelines of the National Bank of Ethiopia;</p> <p>2) If the Commission rejects the Information based on the reasons listed under sub-article 1 of this Article shall notify the Whistleblower the reason/s for the rejection of the Information within 15 days.</p> <p>3) Notwithstanding the provisions of sub-article 2 of this Article, to protect the confidentiality of the Information about the illegal good, the Commission may inform the Whistleblower about the rejection of the Information after measures have been taken.</p>
<p>12. ሕገ-ወጥ ዕቃ ስለመያዝ እና ገቢ ስለማድረግ፤</p> <p>1) ሕገ-ወጥ ዕቃ ስለመኖሩ መረጃ የደረሰው ህግ አስከባሪ አካል በህገ-ወጥነት የተጠረጠረውን ዕቃ ይይዛል፤</p> <p>2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት የተያዘው ዕቃ ወዲያውን ለጉምሩክ ኮሚሽን ገቢ ይደረጋል፤</p> <p>3) ኮሚሽኑ የተያዙትን ሕገ-ወጥ ዕቃዎች በዝርዝር መዝገቦ ይረከባል፤ ለተረከበው ዕቃ የገቢ ደረሰኝ ወይም ሞዴል ለአስረካቢው</p>	<p>12. Seizure and Delivery of Illegal Goods</p> <p>1) Law Enforcement agency which receives Information about Illegal goods shall seize such suspected goods.</p> <p>2) The illegal good seized in accordance with sub-article 1 of this Article shall be delivered immediately to the Commission.</p> <p>3) The Commission shall record and receive seized</p>

<p>ይሰጣል።</p>	<p>goods and issue delivery note to the person who delivered such goods.</p>
<p>ክፍል ሶስት የወርታ ክፍያ አፈፃፀም</p>	<p>SECTION THREE Payment of Reward</p>
<p>13. ቅድመ ሁኔታዎች</p> <p>በዚህ መመሪያ መሠረት ለኮሚሽኑ በቀረበ ጥቆማ መነሻ ተይዞ በተወገደ ሕገ-ወጥ ዕቃ ከዚህ ቀጥሎ የተመለከቱ ቅድመ ሁኔታዎች ሲሟሉ ለጠቋሚው ወይም ለያዥ የወርታ ክፍያ ይፈፀማል።</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) በተያዘው እቃ ላይ የመጨረሻ የውርስ ውሳኔ ተሰጥቶ እቃው የተሸጠ ከሆነ፤ 2) ጥቆማው ከአገላለፅ ልዩነት ወይም መግለጫ ያልቀረበበት ዕቃ ጋር የተያያዘ እንደሆነ በዚህ ዕቃ ላይ ሊከፈል የሚገባው ተጨማሪ ቀረጥና ታክስ ወለድና ቅጣትን ሳይጨምር የተሰበሰበ ወይም የተሸጠ እንደሆነ፤ 3) ጥቆማ የቀረበው በቀረጥ ነፃ ማበረታቻ ወይም በቱሪስት ስም በጊዜያዊነት በገባ ዕቃ ላይ እንደሆነ ሊከፈል የሚገባው ቀረጥና ታክስ የተሰበሰበ ወይም ዕቃው የተሸጠ እንደሆነ፤ 4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) የተደነገገው ቢኖርም ዕቃው የተወገደበት አግባብ ከሽያጭ ውጭ ከሆነ ዕቃው በሚተላለፍበት ጊዜ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 24 የተመለከተው ሲሟላ፤ 5) በዚህ መመሪያ ክፍል ሁለት በተጠቀሱ ዝርዝር ጉዳዮች መሰረት ጠቋሚ ወይም ያዥ የተሰጠውን የጥቆማ መቀበያ ቅፅ ዋናውን ቅጅ ሰነድ ይዞ ሲቀርብ፤ 	<p>13. Conditions Precedent</p> <p>When illegal goods have been disposed of in accordance with this Directive reward shall be paid to the Whistleblower or Law Enforcement Agency upon fulfillment of the following conditions are met:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) If the goods were sold after obtaining final decision to confiscate; 2) If the information relates to mis-declared or undeclared goods additional taxes and duties have been collected, excluding penalty and interest, or the goods are sold. 3) If the information relates to goods imported under duty free incentives or temporarily imported in the name of tourist, if taxes and duties payable on such goods have been collected or the goods are sold; 4) Notwithstanding the provisions of sub-article 3 of this Article if the goods were disposed of without consideration, if conditions listed under Article 24 of this Directive are met; 5) On matters listed under Part Two, if the Whistleblower or Law Enforcement Agency has submitted the original of the Information Form.
<p>14. የወርታ ክፍያ የማይከፈላቸው አካላት</p> <p>ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ተቋማት ወይም ሰዎች በዚህ መመሪያ መሰረት የወርታ ክፍያ አይፈፀምላቸውም።</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ደመወዝ ከማይከፈላቸው ሚሊሻዎች ውጭ የሕግ አስከባሪ አባላት፤ 2) ማንኛውም የገቢዎች ሚኒስቴር ወይም የጉምሩክ ኮሚሽን ሠራተኛ ፤ 3) ማንኛውም የፌዴራል ወይም የክልል ምክር ቤት ተመራጭ ወይም የሕዝብ ተወካይ ወይም ተሻሻሚ የሆነ ሰው ወይም 	<p>14. Persons not Eligible for Reward</p> <p>The following Persons shall not be eligible for payment of Reward under this Directive:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) except non-salaried militias members of law enforcement agencies; 2) employees of the Ministry of Revenue or the Customs Commission’ 3) any elected member of the federal or regional

<p>4) በሕግ ሕገ-ወጥ ንግድን የመከላከልና የመቆጣጠር ተግባርና ኃላፊነት የተጣለባቸው የፌዴራልም ሆነ የክልል መንግስታት ተቋማት እና ሰራተኞቻቸው።</p>	<p>council or Representative of the people or political appointee; or</p> <p>4) federal or regional government agencies which have the responsibility to prevent and control illegal trade and their employees.</p>
<p>15. የወሮታ ክፍያ መጠን</p> <p>1) በኮንትራባንድ ወደ አገር ውስጥ ሲገባ ወይም ከአገር ሲወጣ በጠቋሚ መረጃ ሰጪነት የተያዘ የኮንትራባንድ ዕቃ ተወርሶ በሚሸጥበት የሚከፈለው የወሮታ ክፍያ ምጣኔ እንደሚከተለው ይሆናል።</p> <p>ሀ) ለጠቋሚ 25% (ሀያ አምስት በመቶ)፤</p> <p>ለ) ለያዥ ህግ አስከባሪ አካላት 20% (ሀያ በመቶ)፤</p> <p>ሐ) ሕገ-ወጥ ዕቃው የተያዘው በሚሊሺያ ከሆነ 10% (አስር በመቶ)፤</p> <p>መ) እቃው የተያዘው በብሄራዊ መረጃ አገልግሎት ከሆነ 10% (አስር በመቶ)</p> <p>2) ዕቃው ወደ አገር ውስጥ እንዳይገባ በሕግ የተከለከለ ሆኖ በኮንትራባንድ ወደአገር ገብቶ ተወርሶ በተወገደ ዕቃ ላይ የሚከፈለው የእቃው ዋጋ ተደርጎ የሚወሰደው በኮሚሽኑ ቅጽ/ቤት ስራ አስኪያጅ በሚቋቋም ኮሚቴ ወይም እንደ አግባብነቱ በኢንተለጀንስ ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር በሚቋቋም ኮሚቴ ተጠንቶ የሚወሰን፤ ሆኖ፤ የሚከፈለው የወሮታ ክፍያ ምጣኔ የሚከተለው ይሆናል፡-</p> <p>ሀ) ለጠቋሚ 10% (አስር በመቶ)፤</p> <p>ለ) ለያዥ ህግ አስከባሪ አካላት 5% (አምስት በመቶ)፤</p> <p>ሐ) ዕቃው የተያዘው በሚሊሺያ አካላት ከሆነ 5% (አምስት በመቶ)</p> <p>መ) እቃው የተያዘው በብሄራዊ መረጃ እና ደህንነት ከሆነ 5% (አምስት በመቶ)</p> <p>3) የተያዘው ዕቃ የውጭ አገር ገንዘብ ከሆነ ውርስ በሆነበት ቀን በዕለቱ ባለው ምንዛሪ መጠን ወደ ኢትዮጵያ ብር ተቀይሮ ለመንግስት ገቢ ከሚደረገው መጠን ላይ፡-</p> <p>ሀ) ለጠቋሚ 10% (አስር በመቶ)</p> <p>ለ) ዕቃው የተያዘው በሕግ አስከባሪ አካል ከሆነ ለተቋሙ 10% (አስር በመቶ)</p>	<p>15. Amount of Reward</p> <p>1) Reward shall be payable on contraband goods seized and disposed-off based on the Information obtained from whistleblowers at the following rates:</p> <p>a) For Whistleblowers 25% (twenty five percent) of the proceed from the sale of the illegal good;</p> <p>b) If the goods are seized by law enforcement agencies 20% (twenty percent) of the proceed from the sale of the illegal good;</p> <p>c) If the goods are seized by the militia 10% (ten percent) of the proceed from the sale of the illegal good;</p> <p>d) If the goods are seized by the National Intelligence Service 10% (ten percent) of the proceed from the sale of the illegal good;</p> <p>2) If legally prohibited goods are confiscated on importation as contraband and disposed-off; the value of the good shall be determined by a committee established by the head of the Commission's branch or by the Director of the Intelligence Directorate, as the case may be, and the amount of reward shall be the following:</p> <p>a) for Whistleblowers 10% (ten percent) of the value of the goods;</p> <p>b) if the goods are seized by law enforcement agencies 5% (five percent) of the value of the goods;</p> <p>c) If the goods are seized by National Intelligence Service 10% (ten percent) of the value of the goods;</p> <p>3) if foreign currency is confiscated reward shall be paid in Birr at the exchange rate prevailing at the</p>

<p>ሐ) ዕቃው የተያዘው በሚሊሺያ አባላት ከሆነ 5% (አምስት በመቶ)</p> <p>መ) ዕቃው የተያዘው በብሄራዊ መረጃ ደህንነት አገልግሎት ከሆነ 10% (አስር በመቶ)</p> <p>4) የተወረሰው ህጋዊ የኢትዮጵያ ብር ከሆነ ለመንግስት ገቢ በተደረገው መጠን ላይ:- ሀ) ለጠቋሚ 10% (አስር በመቶ) ለ) ዕቃው የተያዘው በሕግ አስከባሪ አካል ከሆነ ለተቋሙ 10% (አስር በመቶ)</p> <p>ሐ) ዕቃው የተያዘው በሚሊሺያ አባላት ከሆነ 5% (አምስት በመቶ)</p> <p>መ) ዕቃው የተያዘው በብሄራዊ መረጃ ደህንነት አገልግሎት ከሆነ 10% (አስር በመቶ)።</p> <p>5) የተያዘው ዕቃ ወርቅ ወይም ሌሎች የክበሩ ማዕድናት ከሆነ ውርስ ተደርጎ ለብሄራዊ ባንክ ; ለብሄራዊ ባንክ ተሸጦ ለመንግስት ሂሳብ ገቢ በሆነው ሂሳብ ላይ የሚሰላ ሆኖ በሚከተለው መጠን፡ ሀ) ለጠቋሚ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ለ) ዕቃው የተያዘው በሕግ አስከባሪ አካል ከሆነ 10% (አስር በመቶ)</p> <p>ሐ) ዕቃው የተያዘው በሚሊሺያ አባላት ከሆነ 5% (አምስት በመቶ)</p> <p>መ) ዕቃው የተያዘው በብሄራዊ መረጃ ደህንነት አገልግሎት ከሆነ 10% (አስር በመቶ)</p> <p>6) በቀረጥ ነፃ ማበረታቻ ወይም በቱሪስት ስም በጊዜያዊነት ተመዝግቦ ወደ ሀገር የገባ ዕቃን ከታለመለት ዓላማ ውጭ በማዋል የሚከፈል የወርታ ክፍያ መጠን ዕቃው በተያዘበት ጊዜ ሊከፈል ከሚገባው ቀረጥና ታክስ ላይ:- ሀ) ለጠቋሚ 10% (አስር በመቶ)</p>	<p>date of confiscation based on the amount deposited to the Government account at the following rates:</p> <p>a) For Whistleblowers 10% (ten percent); b) If seized by law enforcement agencies 10% (ten percent); c) If seized by militia 5% (five percent) d) If seized by National Intelligence Service 10% (ten percent);</p> <p>4) If legal Ethiopian Birr is confiscated reward shall be paid based on the amount deposited in the Government account at the following rates: a) For Whistleblowers 10% (ten percent); b) If seized by law enforcement agencies 10% (ten percent); c) If seized by militia 5% (five percent); d) If seized by National Intelligence Service 10% (ten percent);</p> <p>5) If gold or precious stones are confiscated and sold to the national bank of Ethiopia reward shall be paid based on the proceeds from the sale deposited into the Government account at the following rates: a) For Whistleblowers 15% (ten percent); b) If seized by law enforcement agencies 10% (ten percent); c) If seized by militia 5% (five percent) d) If seized by National Intelligence Service 10% (ten percent);</p> <p>6) The reward to be paid for goods which are imported on duty free incentives or imported on temporary basis in the name of tourists and found to be used for purposes other than for which they are designated shall be at the following rate based on the duties and taxes payable at the time of seizure of such goods: a) for Whistleblowers 10% (ten percent); b) If seized by law enforcement agencies 5% (five percent);</p>
---	--

<p>ለ) ዕቃው የተያዘው በሕግ አስከባሪ አካል ከሆነ 5% (አምስት በመቶ)</p> <p>ሐ) ዕቃው የተያዘው በሚሊሊሺያ አባል ከሆነ 5% (በመቶ)</p> <p>መ) ዕቃው የተያዘው በብሄራዊ መረጃ ደህንነት አገልግሎት ከሆነ 5% (አምስት በመቶ)</p> <p>7) ጥቆማ የቀረበው ከንግድ ማጭበርበር እንደ አገላለፅ ልዩነት ወይም መግለጫ ያልቀረበበት ዕቃ ጋር በተያያዘ የሆነ እንደሆነ ሊታጣ በነበረው ቀረጥና ታክስ መጠን ላይ የሚታሰብ 10% ለጠቋሚ ይከፈላል።</p> <p>8) በዚህ አንቀጽ መሰረት ለመንግስት ተቋማት የሚከፈለው የወረታ ክፍያ ተቋማቱ ኮንትራባንድን እና ህገ-ወጥ ንግድን ለመከላከል የሚያስችላቸውን አቅም ለመገንባት የሚውል ይሆናል።</p>	<p>c) If seized by militia 5% (five percent);</p> <p>d) If seized by National Intelligence Service 5% (ten percent);</p> <p>7) If the Information provided relates to fraudulent trading such as misdeclaration or non-declaration of goods the reward shall 10% (ten percent) of the amount of taxes and duties that would have been lost shall be paid to Whistleblowers.</p> <p>8) The Reward to be paid to government agencies in accordance with this Article shall only be used to enhance the capacity of the agencies in the prevention of contraband and illegal trade.</p>
<p>16. የጋራ ተሳትፎና የወርታ ክፍያ አፈፃፀም</p> <p>1) ለዚህ መመሪያ አፈፃፀም ሲባል ለጉምሩክ ኮሚሽን በቀረበ ጥቆማ በያዥነት የተሳተፉ ከአንድ በላይ የሆኑ የሕግ አስከባሪ ተቋማት በሚኖሩበት ጊዜ በዚህ መመሪያ ከአንቀፅ 15 የተመለከተው የወረታ ክፍያ ለሕግ አስከባሪ አካላት በተቋም የተመለከተው ድርሻ በእኩል ተከፋፍሎ የሚሰጣቸው ይሆናል።</p> <p>2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የጉምሩክ ኮሚሽንና የፍትህ ሚኒስቴርን የኮንትራባንድና የህገወጥ ንግድ ችግሮችን ለመከላከል የሚያስችል አቅማቸውን ለመገንባት ሲባል በኮንትራባንድ ሲንቀሳቀስ ተገኝቶ ተይዞ ከተሸጠ ዕቃ ከሚገኘው ገቢ ውስጥ 25 በመቶ ለጉምሩክ ኮሚሽን እና 5 በመቶ ለፍትህ ሚኒስቴር ይውላል።</p>	<p>16. Joint Participation and Payment of Reward</p> <p>1) If more than one law enforcement agencies participated in the seizure of illegal good reported to the Commission, the Reward provided under Articles 15 for each agency shall equally be distributed to such agencies.</p> <p>2) Subject to sub-article 1 of this Article the Customs Commission shall receive 25% and the Ministry of Justice shall receive 5% from the proceeds of the sale of contraband goods which amount shall be utilized to strengthen their capacity in the prevention of contraband and illegal goods.</p>
<p>17. የወርታ ክፍያ ጥያቄ አቀራረብና አፈፃፀም</p> <p>1) የጠቋሚ ወይም የያዥ አካላት የወርታ ክፍያ ጥያቄ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 13 የተዘረዘሩት ቅድመ ሁኔታዎች እንደ አግባብነታቸው ተሟልተው ሲገኙ ለኮሚሽኑ የጉምሩክ ኢንተለጅንስ ዳይሬክቶሬት እና በኮሚሽኑ ቅ/ጽ/ቤቶች ደግሞ ለህግ ተገኝነት ምክትል</p>	<p>17. Request for Payment of Reward and the Process</p> <p>1) A request for payment of reward shall be made in writing to the Customs Intelligence Directorate of the Commission or to the Deputy Manager of Law Enforcement Sector of the Commission’s branch upon fulfilment of conditions precedent listed</p>

<p>ስራአስኪያጅ በፅሁፍ መቅረብ ይኖርበታል።</p> <p>2) የሚሊሺያ አባላት የወሮታ ክፍያ ጥያቄ በአከባቢው የፀጥታና አስተዳደር ጽ/ቤት በተፃፈ ደብዳቤ ሆኖ የሚሊሺያ አባሉ የአከባቢውን ፀጥታ ለማስከበር ያለደመወዝ የተሰማራ መሆኑን በማረጋገጥ ሕገ-ወጥ ዕቃው ገቢ ለተደረገበት ለጉምሩክ ኮሚሽን ቅ/ጽ/ቤት የህግ ተገዥነት ዘርፍ ምክትል ስራ አስኪያጅ መቅረብ ይኖርበታል።</p>	<p>under Article 13 of this Directive.</p> <p>2) A request for payment of reward to militias shall be submitted to the Deputy manager of law enforcement sector of the Commission's branch where the illegal goods have been delivered by a letter from the office responsible for security and administration affairs in the area; in which it has to be confirmed that member of the militia is non-salaried.</p>
<p style="text-align: center;">ክፍል አራት ቅሬታ</p>	<p style="text-align: center;">SECTION FOUR Complaints</p>
<p>18. ስለቅሬታ አቀራረብ</p> <p>1) የጉምሩክ ቅርንጫፍ ጽህፈት ቤት የህግ ተገዥነት ምክትል ስራ አስኪያጅ በጥቆማ አቀባበልና ወሮታ ክፍያ አፈፃፀም በተመለከተ በሰጠው ውሳኔ ላይ ቅሬታ ያለው ማንኛውም ሰው ውሳኔ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ በ10 የስራ ቀናት ውስጥ ቅሬታውን ለቅርንጫፍ ጽህፈት ቤቱ ቅሬታ አፈታት የስራ ክፍል በጽሑፍ ማቅረብ ይችላል።</p> <p>2) የስራ ክፍሉ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት የቀረበለትን ቅሬታ በ5 የሥራ ቀናት ውስጥ በመመርመር ከውሳኔ ሀሳብ ጋር ለቅርንጫፍ ጽ/ቤት ስራ አስኪያጅ ያቀርባል፤</p> <p>3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት የውሳኔ ሀሳብ የቀረበለት ሥራ አስኪያጅ በ5 የስራ ቀናት ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል።</p> <p>4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) በተሰጠ ውሳኔ ቅር የተሰኘ ማንኛውም ሰው ውሳኔው በተሰጠ በ10 የስራ ቀናት ውስጥ ቅሬታውን ለኮሚሽኑ ዋና መ/ቤት የቅሬታ አፈታት የስራ ክፍል በፅሑፍ ያቀርባል።</p> <p>5) ከጥቆማ አቀባበልና ወሮታ ክፍያ አፈፃፀም ጋር በተያያዘ የቅሬታው ምንጭ ዋና መ/ቤት ሲሆን የኢንተለጀንስ ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር በሰጠው ውሳኔ ላይ ቅሬታ ያለው ሰው ውሳኔውን በተሰጠ በ10 የስራ ቀናት ውስጥ ለዋናው መ/ቤት ቅሬታ አፈታት የስራ ክፍል ቅሬታውን በፅሑፍ ማቅረብ ይችላል።</p> <p>6) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) እና (5) አቤቱታ የቀረበለት የኮሚሽኑ ዋናው መ/ቤት</p>	<p>18. Submission of Complaints</p> <p>1) Any person who is aggrieved by the decision of the deputy manager of law enforcement of the customs branch made in connection with the submission of information and payment of reward may submit complaints in writing within ten days from the date the decision was rendered to the complaints review section of the branch.</p> <p>2) The complaints review section of the branch which receives complaints in accordance with sub-article 1 of this Article shall review the complaint and submit its proposal to the manager of the branch within five days.</p> <p>3) The manager to whom the proposal has been submitted in accordance with sub-article 2 of this Article shall render decision within five days.</p> <p>4) Any person aggrieved by the decision made in accordance with sub-article 3 of this Article may within ten days of the decision submit its complaints to the Complaints Review Unit of the headquarter of the Commission.</p> <p>5) Any person whose complaint emanates from the decision made by the Director of the Intelligence Directorate of the headquarter of the Commission on submission of complaints and payment of Reward may within ten days of the decision submit its complaints in writing within ten days</p>

<p>አጠቃላይ ቅሬታ አፈታት የስራ ክፍል ቅሬታውን በዝርዝር ተመልክቶ ከውሳኔ ሀሳብ ጋር ለኮሚሽነሩ ወይም ኮሚሽነሩ ለወከለው ሰው ያቀርባል፤</p> <p>7) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (6) መሰረት በኮሚሽነሩ ወይም እርሱ በወከለው ሰው የተሰጠ ውሳኔ የኮሚሽኑ የመጨረሻ ውሳኔ ይሆናል።</p>	<p>to the Complaints Review Committee of the headquarter.</p> <p>6) The Complaints Review Committee of the Commission’s headquarter to which complaint has been submitted in accordance with sub articles 4 and 5 of this Article shall review the decision and make its recommendation to the Commissioner or to his authorized representative.</p> <p>7) The decision rendered by the Commissioner or his authorized representative as per Article 6 of this Article shall be the final decision of the Commission.</p>
<p style="text-align: center;">ክፍል አምስት ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች</p>	<p style="text-align: center;">SECTION FIVE Miscellaneous Provisions</p>
<p>19. የተሽከርካሪ እና መሳሪያዎች የዋጋ ትመና</p> <p>1) ሕገ-ወጥ ስለመሆኑ ጥቆማ የቀረበበት ዕቃ ተሽከርካሪ ወይም ማሽን የሆነ እንደሆነ የሚከፈለው የወሮታ ክፍያ መጠን የተያዘው ሕገ-ወጥ ዕቃ ገቢ በሆነበት ቀን የእርጅና ቅናሽ ታሳቢ ተደርጎ ከቀረው ዋጋ ላይ ይሆናል። ለዚህ መመሪያ አፈፃፀም ሲባል የእርጅና ጊዜ የሚቆጠረው ተሽከርካሪው ወይም ማሽን ከተመረተበት ጊዜ እስከ ተያዘበት ድረስ ሆኖ በየዓመቱ አስር በመቶ (10%) ይሆናል።</p> <p>2) በኤክሳይዝ ታክስ አዋጅ ቁጥር 1186/2012 (እንደተሻሻለ) ባገለገሉ ተሽከርካሪዎች ላይ የተጣለው የኤክሳይዝ ታክስ ምጣኔ ለወሮታ ክፍያ አፈፃፀም ተግባራዊ አይደረግም።</p>	<p>19. Valuation of Vehicles and Machineries</p> <p>1) In cases where the illegal goods are vehicles and machineries the amount of Reward shall be determined on the net amount after making deductions for depreciation on the date the vehicle was delivered to the Commission. For purposes of this Article the depreciation shall be calculated at a rate of 10% every year from the date the vehicle or machinery was manufactured.</p> <p>2) The Excise tax payable on used vehicles pursuant to Excise Tax Proclamation No. 1186/2012 (as amended) shall not be taken into consideration in calculating the amount of reward payable.</p>
<p>20. የወሮታ ክፍያ መብት የሚተላለፍ ስለመሆኑ፤</p> <p>1) በዚህ መመሪያ መሰረት የወሮታው ክፍያ ሳይፈጸምለት በሞት ወይም በመጥፋት ወይም ከአቅም በላይ በሆኑ ምክንያቶች ባለመብቱ ክፍያውን ቀርቦ ሊቀበል ያልቻለ እንደሆነ፤ ክፍያው ለሀጋዊ ወራሾች ወይም በህግ መብት ላላቸው ሰዎች ይፈጸማል።</p> <p>2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ክፍያ የሚፈጸመው በፍርድ ቤት የሚሰጥ ውሳኔ ሲቀርብ</p>	<p>20. Transferability of the Right to Receive Reward</p> <p>1) If the person entitled to receive the Reward is unable to receive the payment due to death or disappearance or other force majeure payment may be made to his heirs or persons entitled by law to receive such payment.</p> <p>2) Subject to sub-article 1 of this Article payment</p>

<p>ይሆናል።</p>	<p>can only be made upon submission of court order.</p>
<p>21. የይርጋ ጊዜ</p> <p>1) የወሮታ ክፍያው በስሙ የተዘጋጀለት ሰው በ6 (ስድስት) ወር ጊዜ ውስጥ የወሮታ ክፍያውን ካልወሰደ መብቱ በይርጋ ይቋረጣል።</p> <p>2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ ቢኖርም የክፍያ ጥያቄው የዘገየው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት የሆነ እንደሆነ ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ ከተወገደ በኋላ የጊዜ ገደቡን ለተጨማሪ 2 (ሁለት) ወራት ተራዝሞ ክፍያ ይፈፀማል።</p>	<p>21. Period of limitation</p> <p>1) If a person to whom payment of Reward has been prepared does not collect the payment within six (6) months the right to receive Reward shall be barred.</p> <p>2) Notwithstanding the provisions of sub-article 1 of this Article if the person was unable to collect the Reward due to force majeure the period of limitation shall apply after two (2) months from the date the force majeure condition has been removed.</p>
<p>22. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ</p> <p>ይህ መመሪያ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የነበሩ ጉዳዮች መረጃው ለኮሚሽኑ ወይም ለሕግ አስከባሪ አካል ተሰጥቶ እርምጃ በተወሰደበት ጊዜ ሥራ ላይ በነበረው መመሪያ መሠረት ፍፃሜ ያገኛል።</p>	<p>22. Transitory Provision</p> <p>Matters on which information has been provided to the Commission prior to the issuance of this Directive shall be settled in accordance with the Directive valid on the date the enforcement measure has been taken.</p>
<p>23. የተሻረ መመሪያ</p> <p>1) የህገ-ወጥ ዕቃዎች መረጃ አሰጣጥ፣ አያያዝና የወሮታ ክፍያዎችን ለመወሰን የወጣው መመሪያ ቁጥር 78/2004 በዚህ መመሪያ ተሸራ።</p> <p>2) ይህን መመሪያ የሚቃረኑ አሰራሮችና ልምዶች ተፈፃሚነት አይኖራቸውም።</p>	<p>23. Repealed Directive</p> <p>1) Directive No 78/ 2012 on Provision of Information, seizure and Determination of Reward is hereby repealed.</p> <p>2) Any directive or procedure which is not consistent with this Directive shall not be applicable.</p>
<p>24. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ</p> <p>ይህ መመሪያ በፍትህ ሚኒስቴር ተመዝግቦ በሚኒስቴሩ ድረ-ገጽ ላይ ከተጫነበት ቀን ጀምሮ ተፈፃሚ ይሆናል።</p>	<p>24. Effective Date</p> <p>This Directive shall enter into force on the date of its registration by Ministry of Justice and posted on the official website of the Ministry.</p>
<p>አዲስ አበባ፣ 2017 ዓ.ም</p>	<p>Addis Ababa, 2015</p> <p>Ahmed Shide</p>

አህመድ ሺዶ የገንዘብ ሚኒስቴር ሚኒስትር	Minister of Finance
--	----------------------------